

Bijlage Mededeling Vlaamse Regering – Werk- en zorgtrajecten 2024

1. Doel van deze nota

Het decreet van 8 juli 2022 over de werk-en zorgtrajecten voorziet in een jaarlijkse rapportering naar de Vlaamse Regering over de werking van de werk- en zorgtrajecten in de verschillende werkingsgebieden.

Dit rapport presenteert de stand van zaken van de werk- en zorgtrajecten voor personen met cognitieve, medische, psychische, psychiatrische en/of sociale (CMPPS) problemen over de periode van 1 januari 2024 tot en met 31 december 2024.

2. Adviezen VDAB

Eind december 2024 kent VDAB 19.167 niet-werkende werkzoekenden met een CMPPS problematiek, waarvan:

- 2.741 werkzoekenden met een bemiddelingsadvies Activeringsbegeleiding (AB);
- 4.373 werkzoekenden met een bemiddelingsadvies AMA sociale economie (AMA SE);
- 12.053 werkzoekenden met een bemiddelingsadvies Welzijn.

Provincie verblijfplaats	AB	AMA SE	Welzijn	Eindtotaal
Antwerpen	717	832	4.676	6.225
Limburg	535	1.003	1.098	2.636
Oost-Vlaanderen	638	991	3.407	5.036
Vlaams-Brabant	373	485	1.573	2.431
West-Vlaanderen	478	1.062	1.299	2.839
Eindtotaal	2.741	4.373	12.053	19.167

De meerderheid van de werkzoekenden die in 2024 één van de bovenstaande drie adviezen heeft gekregen:

- is langer dan 2 jaar werkzoekend (57%);
- is kortgeschoold (55%);
- heeft een arbeidshandicap (57%);
- is tussen 25 en 59 jaar oud (85%).

Werkzoekenden met een bemiddelingsadvies Activeringsbegeleiding kunnen door VDAB toegeleid worden naar de activeringstrajecten (zie verder).

Werkzoekenden met een bemiddelingsadvies AMA sociale economie kunnen door VDAB toegeleid worden naar de trajecten AMA sociale economie (zie verder).

Personen met een bemiddelingsadvies Welzijn kunnen onder andere worden doorverwezen naar de onthaaltrajecten bij het Geïntegreerd Breed Onthaal (GBO) of naar arbeidsmatige activiteiten in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid van het Departement Zorg (AMA WVG, zie verder).

3. Activeringstrajecten

Activeringstrajecten zijn trajecten waarin aan personen met CMPPS-problematieken een werk- én een zorgbegeleiding wordt aangeboden om hen voor te bereiden op (een traject naar) betaald werk.

Deze begeleiding wordt uitgetekend in een geïntegreerd trajectplan door een casemanager Werk en een casemanager Zorg, samen met de deelnemer.

De casemanagers bepalen de duur van het activeringstraject met een maximale duurtijd van 18 maanden (en een mogelijkheid tot verlenging met maximaal 6 maanden). De begeleiding wordt uitgevoerd door een netwerk van 'dienstverleners werk' en 'dienstverleners zorg' dat vertegenwoordigd en gecoördineerd wordt door een netwerkcoördinator. De dienstverlening wordt uitgevoerd door zes netwerken die samen gebiedsdekkend optreden voor heel Vlaanderen, zodat elke deelnemer op basis van zijn woonplaats dienstverlening op maat krijgt.

De Vlaamse overheid voorzag 1.300 activeringstrajecten in 2024, vanaf 2025 gaat het om 1.350 activeringstrajecten. De huidige toeleidingsperiode loopt vanaf 1 juli 2023 tot 30 juni 2028.

3.1. Aantal deelnemers

VDAB is verantwoordelijk voor het bepalen van de doelgroep, het formaliseren van het bemiddelingsadvies 'activeringsbegeleiding' en de toeleiding naar één van de 17 werk- en zorgregio's die in de regelgeving zijn voorzien.

De onderstaande tabel geeft de trajectstatus weer op 31 maart 2025 voor de activeringstrajecten die tussen 1 januari 2024 en 31 december 2024 zijn opgestart.

De statussen in onderstaande tabel worden als volgt geïnterpreteerd:

- **Aanvaard:** De deelnemer was aanwezig op het eerste gesprek bij het casemanagementteam maar het trajectplan (met doelstellingen en de daarbij horende acties) is nog niet opgemaakt. De casemanager Werk heeft de deelnemer aanvaard in het activeringstraject. Vanaf dit moment beschouwen we een dossier als zijnde definitief toegeleid naar een activeringstraject. Vervolgens zal het casemanagementteam het trajectplan opmaken, in overleg met de deelnemer.
- **Bezig:** Het casemanagementteam heeft het trajectplan opgemaakt en de deelnemer aangemeld bij de netwerkcoördinator. De acties in het trajectplan (kunnen) worden uitgevoerd door de dienstverleners werk en de dienstverleners zorg.
- **Afgesloten met eindadvies:** Na de uitvoering van het trajectplan (door de dienstverleners werk en zorg) werd door het casemanagementteam een eindadvies geformuleerd.
- **Vervroegd stopgezet:** Er kon binnen de maximale trajectduur geen eindadvies geformuleerd worden door redenen eigen aan de deelnemer, bv. langdurige ziekte, detentie, verhuis naar het buitenland, ...
- **Definitief toegeleid:** Alle deelnemers die minstens het eerste gesprek bij de casemanager Werk hebben gehad worden beschouwd als definitief toegeleid. Dit is de optelsom van de statussen Aanvaard, Bezig, Afgesloten en Vervroegd stopgezet.

Werk-en zorgregio	Aanvaard	Bezig	Vervroegd stopgezet	Afgesloten	Definitief toegeleid	Toegeleid t.o.v. het objectief (%)	Objectief 1/1/2024-31/12/2024
Kempen		82	5	9	96	115,7%	83
Regio Antwerpen		154	8	19	181	95,8%	189
Rivierenland		55	2	4	61	115,1%	53
Noord-Limburg		55	5	2	62	117%	53
Oost-Limburg		113	4	6	123	83,7%	147
Zuid-West-Limburg		104	1	4	109	136,3%	80
Denderregio		74	2	6	82	96,5%	85
Regio Gent		110	6	8	124	86,7%	143
Vlaamse Ardennen		31		2	33	110%	30
Waasland	3	63		6	72	100%	72
Halle-Vilvoorde	2	51		3	56	80%	70
Oost-Brabant		116	2		118	118%	100
Midwest	1	20		2	23	79,3%	29
Regio Brugge	2	37		4	43	100%	43
Regio Oostende		32		5	37	100%	37
Westhoek		32		3	35	112,9%	31
Zuid-West-Vlaanderen	1	48	1	2	52	94,5%	55
Totaal	9	1.177	36	85	1.307	100,5%	1.300

We stellen vast dat in elke werk-en zorgregio minimaal 79% van het voorafbepaalde objectief is gerealiseerd. In meerdere werk-en zorgregio's werd het objectief overschreden. Het totaal aantal definitieve toeleidingen t.o.v. het objectief bedraagt 1.307 trajecten ofwel 100,5% van het totaalobjectief. Dit is een significante verbetering ten opzichte van de voorgaande rapportering. Het contingent van de huidige opdracht activeringstrajecten, die in uitvoering ging vanaf 1/7/2023, werd in het eerste gunningsjaar (01/07/2023 – 31/12/2023) slechts voor 84,4% gerealiseerd.

Op 31 december 2024 waren er over alle regio's heen nog 9 trajecten met een status *Aanvaard*. Dit wil zeggen dat het casemanagementteam is gestart met de opmaak van het trajectplan, maar dat het

netwerk van dienstverleners nog niet gestart is met het uitvoeren van de acties. Op 31 december 2024 was er bijgevolg in totaal in 1.298 trajecten al sprake van een dienstverlening door het netwerk van dienstverleners.

Trajecten waarin de deelnemer nog geen eerste gesprek heeft gehad bij het casemanagementteam krijgen een status *Geïnitieerd*. Op 31 december 2024 waren er over alle regio's heen 73 trajecten met een status *Geïnitieerd*. Deze trajecten worden (nog) niet beschouwd als 'definitief toegeleid' en worden daardoor buiten de procentuele invulling van het objectief van 2024 gehouden.

Zodra de deelnemers in de geïnitieerde trajecten hun eerste gesprek met het casemanagementteam hebben, zal de status van deze trajecten worden gewijzigd naar *Aanvaard*. Deze trajecten zullen vervolgens worden toegerekend aan het gunningsjaar 2025.

3.2. Doelgroep van een activeringstraject

VDAB bepaalt of een kandidaat deelnemer kan deelnemen aan een activeringstraject a.d.h.v. de volgende criteria:

- De kandidaat deelnemer heeft ernstige belemmeringen van cognitieve, medische, psychische, psychiatrische of sociale aard die hem op dit moment verhinderen om betaalde beroepsarbeid te verrichten. Die belemmeringen zijn prominent aanwezig en onvoldoende onder controle om nu betaald aan het werk te gaan.
- De inschatting van de competenties en de beperkingen op basis van het functioneren van de kandidaat deelnemer worden beschreven aan de hand van het ICF instrument.
- Om deze belemmeringen te remediëren heeft de kandidaat deelnemer nood aan acties die zich zowel richten op het vlak van begeleiding naar en op een werkvloer als op het vlak van zorg.
- Het is aannemelijk dat de kandidaat deelnemer na deelname aan een activeringstraject (van maximum 18 maanden, met de mogelijkheid tot een éénmalige verlenging met 6 maanden) in staat is om door te stromen naar betaalde beroepsarbeid (met of zonder ondersteuning).

De doelgroep die wordt toegeleid naar een activeringstraject heeft een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Voor het jaar 2024 werden de onderstaande kenmerken gerapporteerd:

- 12,6% leeft in een situatie van armoede;
- 45,1% van de deelnemers heeft een arbeidsbeperking;
- 37,4% is kortgeschoold;
- 57,8% is langer dan 2 jaar werkzoekend.

Merk op dat deze personen meerdere van deze kenmerken kunnen combineren.

3.3. Casemanagementteam

De casemanager Werk en de casemanager Zorg werken vanuit hun eigen expertise nauw samen om hun rol uit te voeren. Samen met de deelnemer stellen ze een trajectplan op met doelstellingen en acties om de drempels naar de arbeidsmarkt aan te pakken en volgen ze de uitvoering van het trajectplan op.

3.3.1. Trajectplan

De casemanager Werk richt zich bij het opstellen van het trajectplan voornamelijk op doelstellingen en acties met betrekking tot werk. De casemanager Zorg focust voornamelijk op doelstellingen en acties op het vlak van welzijn/zorg. Hierbij houden ze rekening met een logische volgorde van de acties en het aanbod in het netwerk en het werkingsgebied. Het trajectplan bevat minimaal de begeleiding naar een werkvloer via een werkervaringsstage.

Enkele voorbeelden van doelstellingen op het vlak van 'werk' in een trajectplan zijn:

- Meer zicht krijgen op de arbeidsmarkt (oriënteren);
- Zicht krijgen op eigen competenties;
- Uitklaren welke job en werkomstandigheden haalbaar zijn (uren, taken,...);
- Sollicitatietraining (o.a. ook tips om leegtes in de CV te verklaren);
- Werken aan basisvaardigheden, zoals o.a. assertief leren communiceren op de werkvloer, zelfzekerheid opbouwen;
- Balans werk-privé ondersteunen - Grenzen bewaken op werksetting;
- Werkervaring en werkritme opbouwen naar een haalbaar uurrooster (via een werkervaringsstage).

Enkele voorbeelden van doelstellingen in een trajectplan op vlak van 'zorg' zijn:

- Verhogen van psychische draagkracht;
- Werken aan zelfvertrouwen, stresshantering, copingvaardigheden, assertiviteit, angsten, slaaphygiëne, middelengebruik, faalangst, traumatische ervaringen, sociale isolatie, relationele problemen, depressieve klachten, pijnklachten,...;
- Leren omgaan met medische problematiek/beperking;
- Inzicht krijgen in eigen functioneren en/of diagnoses;
- Uitklaren van de hulpvraag en motivatie;
- Budgetbegeleiding.

Tijdens de uitvoering van het trajectplan waakt het casemanagementteam erover dat:

- de acties inzetten op de ontwikkeling van de competenties van de deelnemer;
- de acties rekening houden met de zorgbehoeften van de deelnemer;
- de acties zo goed mogelijk op elkaar aansluiten, zodat de periodes tussen de acties tot een minimum worden beperkt;
- de verschillende acties voldoende afgestemd zijn op elkaar en in een logische volgorde worden aangeboden;
- het trajectplan wordt bijgestuurd tijdens het activeringstraject (indien nodig);
- er binnen de maximale duurtijd een gemotiveerd eindadvies wordt opgesteld en besproken met de deelnemer, waarin mogelijke vervolgstappen naar werk worden aangereikt.

3.3.2. Casemanager Werk

VDAB doet voor de uitvoering van de functie van casemanager Werk beroep op het Gespecialiseerd Team Bemiddeling (GTB vzw), die hiervoor werd gemandateerd.

3.3.3. Casemanager Zorg

De rol van de casemanager Zorg wordt uitgevoerd door organisaties die hiervoor een mandaat kregen vanuit het Departement Zorg.

Volgens de bepalingen van het decreet over de werk- en zorgtrajecten van 8 juli 2022 heeft het Departement Zorg 15 samenwerkingsverbanden Zorg gemandateerd, die per werkingsgebied bestaan uit volgende drie types van welzijns- en zorgvoorzieningen:

1. centrum voor algemeen welzijnswerk of een OCMW of een dienst maatschappelijk werk van een ziekenfonds;
2. een VAPH-voorziening;
3. één van de volgende voorzieningen uit de geestelijke gezondheidszorg: een centrum voor geestelijke gezondheidszorg, een psychiatrisch ziekenhuis, een revalidatiecentrum, een initiatief van beschut wonen.

Er zijn samen 48 organisaties die deel uitmaken van de samenwerkingsverbanden Zorg. Verspreid over Vlaanderen nemen de volgende organisaties deel:

- 6 centra voor algemeen welzijnswerk;
- 4 OCMW's;
- 2 diensten voor maatschappelijk werk van het ziekenfonds;
- 13 VAPH-voorzieningen;
- 1 centrum voor geestelijke gezondheidszorg;
- 13 psychiatrische ziekenhuizen;
- 6 revalidatiecentra;
- 3 initiatieven voor beschut wonen.

Elk samenwerkingsverband Zorg is gemandateerd voor de periode van 01/07/2023 tot en met 30/06/2028 voor een bepaalde werk- en zorgregio, met uitzondering van het gemandateerd samenwerkingsverband Zorg regio Oost-Limburg en Zuid-West-Limburg en het gemandateerd samenwerkingsverband Zorg regio Halle-Vilvoorde en Oost-Brabant, die beiden twee werk- en zorgregio's bedienen.

De gemandateerde casemanagers Zorg moeten een opleiding volgen bij VDAB over ICF, de manier waarop ICF (International Classification of Functioning, Disability and Health van de Wereldgezondheidsorganisatie) geïntegreerd is in het begeleidingsproces en de registratie in het klantendossier van VDAB. Deze opleidingen worden door VDAB georganiseerd i.s.m. WHO gecertificeerde ICF-trainers.

3.4. Het netwerk van dienstverleners

De acties uit het geïntegreerd trajectplan, dat opgemaakt werd door het casemanagementteam, worden uitgevoerd door een netwerk van dienstverleners werk en zorg die vertegenwoordigd worden door de netwerkcoördinator. Deze netwerken van dienstverleners en netwerkcoördinator werden gegund via een tender van VDAB. Zes netwerken staan in voor de dienstverlening in de 17 werk- en zorgregio's.

Werkactoren (dienstverleners werk) zijn verantwoordelijk voor de begeleiding naar en op de werkvloer:

- begeleiding m.b.t. verwerven van arbeidsmatige competenties;
- zoeken van een werkvloer voor één of meerdere werkervaringsstages (met een maximale duur van 6 maanden per stage), bij een reguliere werkgever of in de sociale economie;
- opmaak stageovereenkomst, begeleiding tijdens de stage, registratie van de stage in het klantendossier, ondersteunen van de werkgever en opmaak van een stageverslag.

Voorbeelden van werkactoren zijn: centra voor arbeidsbemiddeling, maatwerkbedrijven, gespecialiseerde opleidings-, begeleidings-, en bemiddelingsdiensten, ...

Zorgactoren (dienstverleners zorg) zijn verantwoordelijk voor het verlenen van zorg, ter ondersteuning van de begeleiding naar werk, zoals:

- werken aan zelfinzicht inzake de CMPPS-problemen die tewerkstelling verhinderen;
- deelnemer leren omgaan met zijn CMPPS-problemen op een werkvloer;
- zelfredzaamheid verhogen door het creëren van een ondersteunend zorgnetwerk;
- versterken van algemene basiscompetenties (b.v. communicatie, hygiëne, conflictbeheersing, leren omgaan met faalervaringen,...).

Voorbeelden van zorgactoren zijn een psychiatrisch ziekenhuis, een centrum geestelijke gezondheidszorg, een initiatief beschut wonen, een revalidatiecentrum, een centrum algemeen welzijnswerk, een OCMW, ...

Ter illustratie kunnen de volgende acties onder meer worden aangeboden in een activeringstraject:

- stage om werkervaring op te doen en te werken aan randvoorwaarden;
- oriëntatie naar de arbeidsmarkt en het bepalen van een realistisch jobdoelwit i.f.v. toeleiding naar een geschikte werkomgeving;
- werken aan randvoorwaarden zoals huisvesting, financiën, planning, mobiliteit, netwerk, ...;
- werken aan psychisch welbevinden zoals leren omgaan met eigen beperkingen, ondersteuning bij groot spectrum van psychische en psychiatrische problemen, burn-out, angst, pijn, gebrek aan draagkracht, verslavingsproblematieken, stress, spanning, piekeren, bipolaire stoornis, ...;
- omgaan met fysieke klachten zoals bijvoorbeeld fibromyalgie, cvs, rugklachten,

Onderstaande tabel schetst de samenstelling van de netwerken van dienstverleners per type organisatie in 2024. Deze organisaties zijn als structurele partners betrokken in de verschillende netwerken onder aansturing van de netwerkcoördinatoren.

Actoren die enkel hun werkvloer als stagevloer aanbieden zijn niet opgenomen in dit overzicht.

De netwerkcoördinator van het netwerk kan, naast het aanbod van deze structurele partners, ook beroep doen op organisaties buiten het netwerk om tegemoet te komen aan specifieke ondersteuningsnoden van een deelnemer. Deze organisaties werden eveneens niet opgenomen in het overzicht.

Netwerkcoördinator	Limburg	Oost-Vlaanderen	Antwerpen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen: Zuid-West-Vlaanderen	West-Vlaanderen: Midwest, regio Brugge, regio Oostende, Westhoek	Totaal ¹
Type dienstverlener							
CAW	1	1	3	2	1	2	10
Dienst maatschappelijk werk ziekenfonds	1	0	0	0	0	0	1
Centrum Geestelijke Gezondheidszorg	1	1	3	0	0	2	7
Initiatief beschut wonen	1	0	0	4	1	1	5
Psychiatrisch Ziekenhuis	1	7	0	5	1	3	17
VAPH voorziening	3	3	1	3	2	7	19
Revalidatiecentrum	0	0	2	0	0	2	4
OCMW	1	2	1	1	1	1	7
Maatwerkbedrijf	3	1	2	4	1	2	13
GOB	2	2	0	1	3	4	12
Andere	1	3	1	0	1	1	8
Totaal	15	20	13	20	11	25	103

¹ Eenzelfde dienstverlener kan meermaals geteld worden; deze kan zowel optreden als zorgactor en werkactor, alsook over verschillende types erkenningen beschikken.

3.5. Resultaten van een activeringstraject

Een activeringstraject heeft een maximale duurtijd van 18 maanden, met de mogelijkheid tot een eenmalige verlenging van 6 maanden. Deze duurtijd is vaak nodig om de vele drempels naar werk te stabiliseren, te remediëren of op te lossen.

Tot en met 31 december 2024 werden er 109 trajecten afgesloten. Hieronder geven we cijfers over de eindadviezen en de uitstroom uit de werkloosheid voor deze afgesloten trajecten. Merk op dat enige voorzichtigheid aangewezen is bij het interpreteren van deze cijfers, aangezien het slechts om 109 trajecten gaat. Dit lage aantal heeft te maken met de maximale duurtijd van 18 maanden, waarvan de termijn pas start op het moment dat het trajectplan werd opgemaakt (hierboven vermeld als status *Bezig*). Vanaf 2025 zal het aantal afgesloten trajecten sneller stijgen.

3.5.1. Aard van de eindadviezen

Onderstaande tabel toont het eindadvies waarmee de activeringstrajecten vanaf juli 2023 tot en met december 2024 werden afgesloten. De trajecten die vervroegd stopgezet werden door langdurige ziekte, verhuis, ... (redenen eigen aan de persoon) worden niet gerapporteerd.

Eindadvies	Aantal	Percentage
Betaalde arbeid in het reguliere arbeidscircuit (REC)	47	43,1%
Betaalde arbeid in individueel maatwerk (IMW)	5	4,6%
Betaalde arbeid in collectief maatwerk (CMW)	6	5,5%
Arbeidsmatige activiteiten in de sociale economie	3	2,8%
Advies Welzijn	24	22%
Geen advies (omwille van redenen eigen aan de persoon)	24	22%
Totaal	109	100%

Tot en met december 2024 werden 53,2% van de dossiers afgesloten met het advies dat stappen naar betaalde tewerkstelling (met of zonder ondersteuning) mogelijk zijn na het activeringstraject: 43,1% van de deelnemers kreeg het advies dat tewerkstelling mogelijk is in het reguliere arbeidscircuit (REC), 4,6% van de deelnemers kreeg een advies individueel maatwerk en 5,5% van de deelnemers kreeg het advies collectief maatwerk (CMW). De personen met een advies betaalde arbeid, die nog niet aan het werk zijn bij het afsluiten van de begeleiding, worden door VDAB, of door begeleidingspartners in opdracht van VDAB, verder bemiddeld naar betaalde arbeid.

Verder werden 2,8% van de dossiers afgesloten met een advies AMA sociale economie. Voor deze deelnemers werd ingeschat dat zij het best gebaat zijn bij een verderzetting van hun voortraject naar werk.

Tot slot werd voor 22% van de deelnemers, na onderzoek en bekrachtiging door de Dienst Gespecialiseerde Screening (DGS) van VDAB, geconcludeerd dat de cognitieve, medische, psychische, psychiatrische of sociale drempels onvoldoende weggewerkt zijn om stappen naar betaalde tewerkstelling te zetten bij het afsluiten van het activeringstraject. Deze deelnemers kregen het advies Welzijn. VDAB kan deze personen onder meer doorverwijzen naar Onthaaltrajecten in het Geïntegreerd Breed Onthaal (GBO) of arbeidsmatige activiteiten in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid van het Departement Zorg (AMA WVG).

3.5.2. Uitstroom uit de werkloosheid

'Uitstroom uit de werkloosheid' gaat ruimer dan enkel de uitstroom naar werk na een activeringstraject. Naast werk, kan dit ook bv. uitstroom zijn uit de werkloosheid door hervatting studies, langdurige ziekte, ... waardoor de deelnemers niet langer ingeschreven zijn bij VDAB als werkzoekende. Er wordt voor deze rapportering geen rekening gehouden met het al dan niet hebben van een werkloosheidsuitkering op het moment van uitstroom. De uitstroom naar werk heeft betrekking op betaalde tewerkstelling in het reguliere arbeidscircuit of in de sociale economie.

We meten de uitstroom uit de werkloosheid op verschillende momenten na afsluiten van een activeringstraject. Onderstaande tabel toont de uitstroom uit de werkloosheid op 31 maart 2025 voor alle activeringstrajecten die van juli 2023 tot en met december 2024 werden afgesloten (vervroegd stopgezette trajecten worden dus niet gerapporteerd).

Aantal afgesloten activeringstrajecten	109
met uitstroom uit de werkloosheid na 0m	44
% uitstroom uit de werkloosheid na 0m	40%
met uitstroom naar werk na 0m	36
% uitstroom naar werk na 0m	33%
Aantal activeringstrajecten min. 6 maand afgesloten	43
met uitstroom uit de werkloosheid na 6m	23
% uitstroom uit de werkloosheid na 6m	53%
met uitstroom naar werk na 6m	21
% uitstroom naar werk na 6m	49%

Van de 109 trajecten die werden afgesloten zijn er op 31 maart 2025 43 trajecten minstens 6 maanden geleden afgesloten. Op dat moment is 49% van de deelnemers uit die groep nog steeds betaald aan het werk.

Activeringstrajecten zijn voortrajecten om de cognitieve, medische, psychische, psychiatrische of sociale drempels te stabiliseren of weg te werken zodat een traject naar werk mogelijk wordt. Voor 33% is na het afsluiten van het activeringstraject betaalde tewerkstelling al meteen haalbaar.

4. Arbeidsmatige activiteiten

Arbeidsmatige activiteiten laten deelnemers onder begeleiding de latente functies van arbeid ervaren, zoals structuur, zingeving, ... Het uitvoeringsbesluit voorziet in arbeidsmatige activiteiten op het continuüm participatie – activering met arbeidsmatige activiteiten in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid en arbeidsmatige activiteiten in de sociale economie.

4.1. Arbeidsmatige activiteiten in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid (AMA WVG)

Arbeidsmatige activiteiten in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid zijn onbezoldigde activiteiten gericht op participatie van personen met cognitieve, medische, psychische, psychiatrische of sociale problemen die (niet, nog) niet of niet meer betaald aan de slag kunnen.

Het Departement Zorg kan volgende organisaties erkennen als begeleider arbeidsmatige activiteiten in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid:

- a) een centrum voor algemeen welzijnswerk;
- b) een dienst maatschappelijk werk van het ziekenfonds;
- c) een centrum voor geestelijke gezondheidszorg;
- d) een initiatief van beschut wonen;
- e) een psychiatrisch ziekenhuis;
- f) een welzijns- en zorgvoorziening die erkend of vergund is door het agentschap Opgroeien;
- g) een VAPH-voorziening die erkend of vergund is door het VAPH;
- h) een revalidatiecentrum;
- i) een revalidatievoorziening waarmee de Vlaamse Regering een revalidatieovereenkomst heeft gesloten voor een centrum voor ambulante revalidatie, waarvan het erkenningsnummer begint met het nummer 9.53 of 9.65;
- j) een OCMW;
- k) een maatwerkbedrijf.

Sinds 1 januari 2024 kunnen onderwijsinstellingen en psychiatrische afdelingen van een algemeen ziekenhuis geen erkenning als begeleider AMA WVG meer aanvragen. Lopende erkenningen van deze type-organisaties namen een einde op 31 december 2023.

De begeleider zoekt passende arbeidsmatige activiteiten voor de persoon en sluit een overeenkomst af tussen de deelnemer, de werkpost en de erkende begeleider. De begeleider controleert of de persoon aan de deelnamevoorwaarden voldoet, voert de begeleidingsopdrachten uit en volgt de deelname op, met minstens een jaarlijks evaluatiemoment.

In totaal waren er in 2024 3.686 actieve begeleidingsovereenkomsten met een startdatum tussen begin 2018 en eind 2024 en waarvoor er nog geen einddatum bekend is of met een einddatum na 2024. Hierbij waren 3.522 deelnemers AMA WVG betrokken en 142 organisaties die optraden als erkende begeleider AMA WVG.

In het overzicht hieronder is de opdeling per provincie gebaseerd op de vestigingsplaats van de erkende begeleider AMA WVG. Sinds 1 januari 2024 kan een deelnemer begeleid worden door één erkende begeleider AMA WVG. Een deelnemer kan AMA WVG uitvoeren op meerdere werkposten, per werkpost wordt er een aparte overeenkomst opgesteld.

Provincie	Aantal erkende begeleiders AMA WVG	Aantal AMA WVG overeenkomsten	Aantal deelnemers AMA WVG
Antwerpen	21	381	342
Limburg	25	739	723
Oost-Vlaanderen	36	1.147	1.098
Vlaams-Brabant	23	478	449
West-Vlaanderen	35	919	888
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	2	22	22
Totaal	142	3.686	3.522

Organisatietype	Aantal erkende begeleiders AMA WVG	Aantal AMA WVG overeenkomsten	Aantal deelnemers AMA WVG
Beschut Wonen	24	1.760	1.705
CAW	2	9	9
Maatwerkbedrijf	41	245	244
OCMW	16	627	580
Voorziening erkend door Opgroeien	1	1	1
Psychiatrisch ziekenhuis	13	474	455
Voorziening erkend door VAPH	44	502	460
Vereniging van OCMW's	1	68	68
Totaal	142	3.686	3.522

4.2. Arbeidsmatige activiteiten in de sociale economie (AMA SE)

Maatwerkbedrijven en een samenwerkingsverband van een maatwerkbedrijf met één of meerdere welzijns- en zorgvoorzieningen kunnen een contingent aan plaatsen arbeidsmatige activiteiten in de sociale economie toegekend krijgen. De personen worden via VDAB toegeleid en de begeleider AMA SE staat in voor het zoeken van passende activiteiten, het opmaken, registreren en opvolgen van een persoonlijk begeleidingsplan met het oog op het in kaart brengen van de competenties van de persoon en het organiseren van opleidingen of competentieversterkende acties in functie van uitstroom naar betaalde arbeid.

In 2024 hadden 86 maatwerkbedrijven een erkenning als begeleider arbeidsmatige activiteiten in de sociale economie voor een contingent van 1.968 plaatsen op jaarbasis. De gemiddelde invullingsgraad bedroeg 70%. In de onderstaande tabel wordt de opdeling per provincie gebaseerd op de vestigingsplaats van het maatwerkbedrijf.

Provincie	Aantal begeleiders AMA SE	Aantal plaatsen contingent AMA SE	Gemiddelde invulling jaarbasis
Antwerpen	22	301	75,1 %
Limburg	14	422	70,0 %
Oost-Vlaanderen	19	509	66,3 %
Vlaams-Brabant	9	239	54,9 %
West-Vlaanderen	21	490	78,9 %
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	1	7	51,6 %
Totaal	86	1.968	70,0 %

35 maatwerkbedrijven kenden een invulling van 80% of meer, 33 maatwerkbedrijven kenden een invulling van minder dan 60%. Vanuit de regelgeving is er jaarlijks een automatische actualisatie van het contingent wanneer maatwerkbedrijven minder dan 80% invulling kennen. Concreet betekent dit dat bij een invullingspercentage lager dan 80% het contingent van het maatwerkbedrijf wordt verminderd met het verschil in percentage tussen de effectieve invullingsgraad op kalenderjaarbasis en de invullingsgraad van 80% van het toegekende contingent.

4.2.1. Trajectbepaling door VDAB

VDAB is verantwoordelijk voor het bepalen van de doelgroep en het geven van het bemiddelingsadvies 'AMA SE'. Nadien vindt de effectieve toeleiding naar de arbeidsmatige activiteiten in de sociale economie plaats.

Bij de beslissing tot deelname aan arbeidsmatige activiteiten in de sociale economie houdt VDAB rekening met de volgende elementen:

- de aanwezigheid van ernstige belemmeringen van cognitieve, medische, psychische, psychiatrische of sociale aard die de persoon verhinderen om betaalde beroepsarbeid te verrichten;
- de inschatting van de competenties en de beperkingen op basis van het functioneren van de persoon op de arbeidsmarkt aan de hand van het ICF-instrument;
- de verwachting dat de persoon door deelname aan arbeidsmatige activiteiten in de sociale economie stappen kan zetten naar betaalde beroepsarbeid;
- de inschatting dat de persoon minimaal twaalf uur per week kan deelnemen aan arbeidsmatige activiteiten in de sociale economie;
- het engagement van de persoon om actief deel te nemen aan arbeidsmatige activiteiten in de sociale economie.

De doelgroep die wordt toegeleid naar arbeidsmatige activiteiten in de sociale economie heeft een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Voor het jaar 2024 werden de onderstaande kenmerken gerapporteerd:

- 28,5% van de deelnemers heeft een arbeidsbeperking;
- 64,6% is kortgeschoold;
- 59,9% is langer dan 2 jaar werkzoekend.

Merk op dat deze personen meerdere van deze kenmerken kunnen combineren.

VDAB neemt de dienstverlening op voor de werkzoekenden met een bemiddelingsadvies 'AMA SE'. VDAB heeft het Gespecialiseerd Team Bemiddeling (GTB vzw) aangewezen voor de uitvoering van de opdracht. De opdracht 'AMA sociale economie' houdt in dat de bemiddelaar een match zoekt tussen de deelnemer en een door WEWIS erkend maatwerkbedrijf of samenwerkingsverband van maatwerkbedrijven en welzijns- en zorgvoorzieningen voor het uitvoeren van arbeidsmatige activiteiten in de sociale economie (AMA SE). Indien er geen aanbod is, wordt er (tijdelijk) gewerkt met flankerende acties (versterkende workshops, beroepsverkennde stage, vrijwilligerswerk, ...).

Binnen de maand na de matching met de begeleider AMA SE en daarna (minstens) driemaandelijks vindt er een opvolging plaats tussen de deelnemer, de begeleider AMA SE en de GTB-bemiddelaar. Minstens jaarlijks vindt er een formeel beslissingsmoment plaats met de drie partijen om het bemiddelingsadvies te evalueren en de doorstroom naar betaalde tewerkstelling te ondersteunen.

4.2.2. Resultaten van een traject AMA SE

De deelname aan een traject arbeidsmatige activiteiten in de sociale economie duurt zo lang als nodig en zo kort als mogelijk. De begeleider AMA SE ziet hier samen VDAB op toe. De duurtijd is afhankelijk van de tijd die nodig is om de CMPPS-drempels naar werk te stabiliseren, te remediëren of op te lossen.

Vanaf de start van de meetperiode op 1 mei 2023 tot en met 31 december 2024 werden 738 trajecten AMA SE afgesloten. Hieronder geven we cijfers over de eindadviezen en de uitstroom uit de werkloosheid voor deze afgesloten trajecten.

4.2.2.1. Aard van de eindadviezen

Onderstaande tabel toont het eindadvies waarmee de trajecten AMA SE tussen mei 2023 (begin van de meetperiode) tot en met december 2024 werden afgesloten. Vervroegd stopgezette trajecten, dit zijn trajecten die vroegtijdig onderbroken werden door langdurige ziekte, verhuis naar het buitenland, ... (redenen eigen aan de persoon) worden niet gerapporteerd.

Eindadvies	Aantal	Percentage
Betaalde arbeid in het reguliere arbeidscircuit (REC)	96	13%
Betaalde arbeid in individueel maatwerk (IMW)	3	0,4%
Betaalde arbeid in collectief maatwerk (CMW)	120	16,3%
Advies Welzijn	238	32,2%
Activeringsbegeleiding	15	2%
Geen advies (omwille van redenen eigen aan de persoon)	266	36%
Totaal	738	100%

Tot en met december 2024 werden 29,7% van de dossiers afgesloten met het advies dat stappen naar betaalde tewerkstelling (met of zonder ondersteuning) mogelijk zijn na het traject AMA SE: 13% van de deelnemers kreeg het advies dat tewerkstelling mogelijk is in het reguliere arbeidscircuit (REC), 0,4% van de deelnemers kreeg een advies individueel maatwerk en 16,3% van de deelnemers kreeg het advies collectief maatwerk (CMW). De deelnemers met een advies betaalde arbeid, die nog niet aan het werk zijn bij afsluit van de begeleiding, worden door VDAB, of door begeleidingspartners in opdracht van VDAB, verder bemiddeld naar betaalde arbeid.

Verder werd 2% van de dossiers afgesloten met een advies Activeringsbegeleiding. Voor deze deelnemers werd ingeschat dat zij het meest gebaat zijn bij een dienstverlening in functie van zowel werk als zorg via de opdracht Activeringstrajecten.

Daarnaast werd voor 32,2% van de deelnemers, na onderzoek en bekrachtiging door de Dienst Gespecialiseerde Screening (DGS) van VDAB, geconcludeerd dat stappen naar betaalde tewerkstelling niet haalbaar zijn bij het afsluiten van het traject AMA SE. Deze deelnemers kregen het advies Welzijn. VDAB kan deze personen onder meer doorverwijzen naar Onthaaltrajecten in het Geïntegreerd Breed Onthaal (GBO) of arbeidsmatige activiteiten in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid van het Departement Zorg (AMA WVG).

4.2.2.2. Uitstroom uit de werkloosheid

‘Uitstroom uit de werkloosheid’ gaat ruimer dan enkel de uitstroom naar werk na een traject AMA sociale economie. Naast werk, kan dit ook bv. uitstroom zijn uit de werkloosheid door hervatting studies, langdurige ziekte, ... waardoor de deelnemers niet langer ingeschreven zijn bij VDAB als werkzoekende. Er wordt voor deze rapportering geen rekening gehouden met het al dan niet hebben van een werkloosheidsuitkering op het moment van uitstroom.

De uitstroom naar werk heeft betrekking op betaalde tewerkstelling in het reguliere arbeidscircuit of in de sociale economie. De uitstroom naar werk in de sociale economie heeft betrekking op werknemers in collectief maatwerk.

We meten de uitstroom uit de werkloosheid en naar werk op verschillende momenten na het afsluiten van deelname aan AMA SE. Onderstaande tabel toont de uitstroom uit de werkloosheid op 31 maart 2025 voor alle trajecten AMA SE die tussen 1 mei 2023 (begin van de meetperiode) tot en met 31 december 2024 werden afgesloten (vervroegd stopgezette trajecten worden ook hier niet gerapporteerd).

Aantal afgesloten trajecten AMA SE	738
met uitstroom uit de werkloosheid na 0m	366
% uitstroom uit de werkloosheid na 0m	49,6%
met uitstroom naar werk na 0m	232
% uitstroom naar werk na 0m	31,4%
met uitstroom naar werk in de sociale economie na 0m	159
% uitstroom naar werk in de sociale economie na 0m	21,5%
Aantal trajecten AMA SE minstens 6 maand afgesloten	525
met uitstroom uit de werkloosheid na 6m	275
% uitstroom uit de werkloosheid na 6m	52,4%
met uitstroom naar werk na 6m	160
% uitstroom naar werk na 6m	30,5%
met uitstroom naar werk in de sociale economie na 6m	114
% uitstroom naar werk in de sociale economie na 6m	21,7%
Aantal trajecten AMA SE minstens 12 maand afgesloten	184
met uitstroom uit de werkloosheid na 12m	84
% uitstroom uit de werkloosheid na 12m	45,7%
met uitstroom naar werk na 12m	47
% uitstroom naar werk na 12m	25,5%
met uitstroom naar werk in de sociale economie na 12m	31
% uitstroom naar werk in de sociale economie na 12m	16,8%

Rekening houdend met de doelgroep van de trajecten AMA SE en hun grote afstand tot de arbeidsmarkt, waardoor betaald werk (tijdelijk) niet mogelijk was bij de start van het traject AMA SE, geven de uitstroomcijfers naar werk een positief resultaat weer. Gezien het karakter van AMA SE als voortraject naar werk, is het positief te noemen dat 31,4% van de deelnemers bij afronding van het traject betaald werk heeft gevonden. Ongeveer 2 op 3 deelnemers die uitstromen naar betaalde tewerkstelling gaat met een advies collectief maatwerk aan het werk in de sociale economie.

Van de 738 trajecten die werden afgesloten zijn er op 31 maart 2025 525 trajecten minstens 6 maanden geleden afgesloten en 184 trajecten minstens 12 maanden geleden afgesloten. Respectievelijk 30,5% en 25,5% van de deelnemers uit die groep zijn op dat moment nog steeds betaald aan het werk.